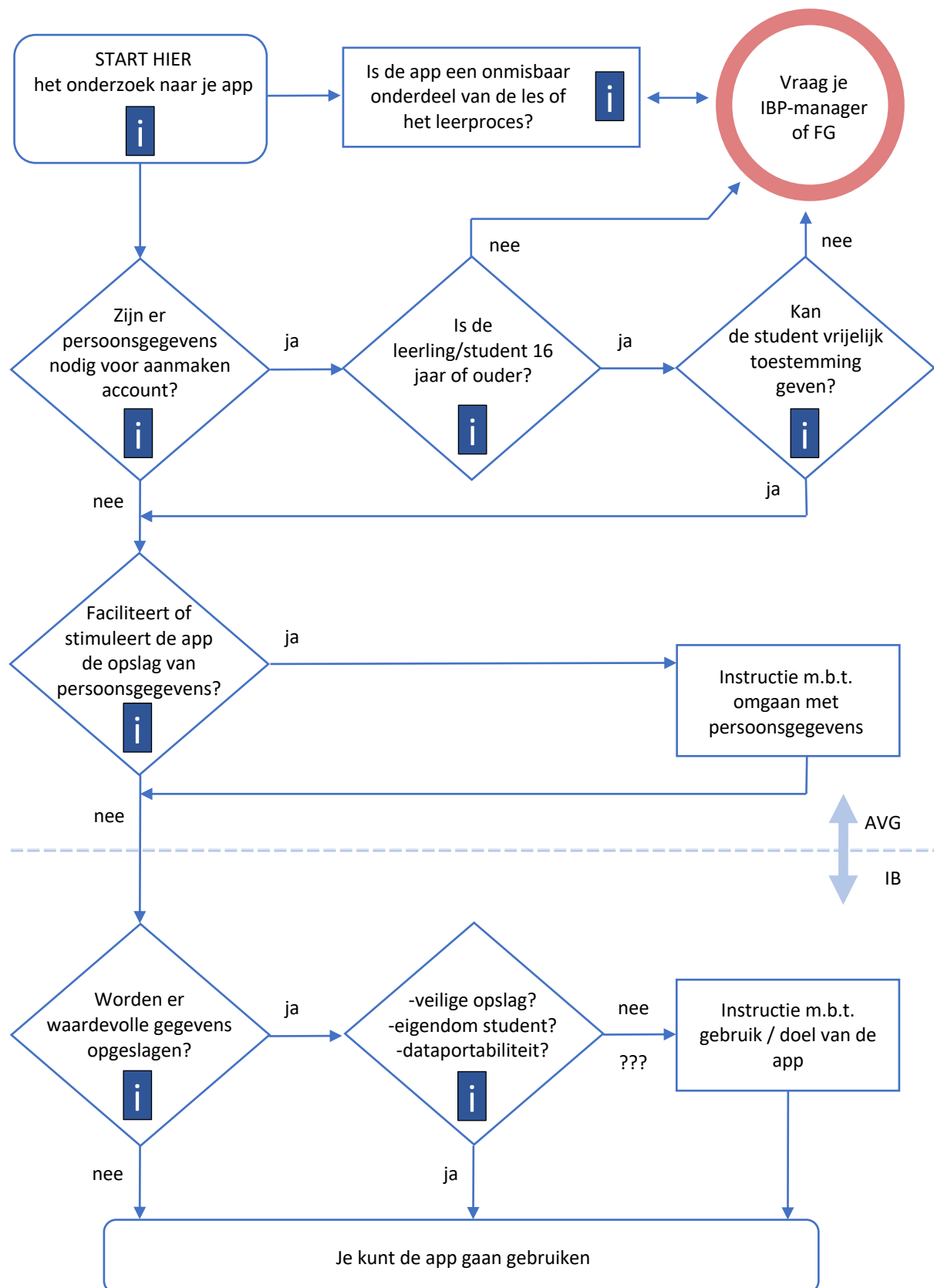

Beslisboom onderwijsapps

Deze beslisboom helpt je bij het maken van de afweging of (en onder welke voorwaarden) je een onderwijsapp kunt gebruiken binnen jouw les.

Start het onderzoek naar je app

Je wilt aan de slag met een gratis app, die je online hebt gevonden. Een opmerking vooraf over gratis apps: als een product gratis is dan ben jij (de gebruiker) vaak het product. Dat betekent dat er op een of andere manier toch geld aan het gebruik verdiend wordt. Als je zo'n app door jouw studenten wilt laten gebruiken dan moet je onderzoeken waar het verdienmodel voor de aanbieder in zit, om te voorkomen dat je studenten hiermee op een of andere manier dupeert.

Hieronder een paar voorbeelden van verdienmodellen.

1. De gratis variant is bedoeld om de gebruiker te verleiden om de betaalde versie af te nemen. Heel vaak biedt de gratis variant dan een beperkte functionaliteit. Als die beperkte functionaliteit voor jouw doel voldoet, dan is er niets aan de hand.
Voorbeeld: Mentimeter.
Soms is er sprake van een beperkte periode waarbinnen de volledige functionaliteit gebruikt kan worden. Pas dan op dat jij en je studenten daar rekening mee houden zodat er geen belangrijke functionaliteit verloren gaat na afloop van de proefperiode.
Voorbeeld: Office 365.
2. De gratis variant heeft advertenties. Soms kan je die omzeilen door te betalen voor de app. Ervan uitgaande dat je niet wilt laten betalen, moet je je afvragen of je jouw studenten een app wilt laten gebruiken met advertenties van derde partijen.
Voorbeelden: Wordfeud, Spotify
3. De app verzamelt gegevens over de gebruiker en diens klikgedrag en bouwt op die manier profielen op. Voorbeelden hiervan zijn apps die we massaal dagelijks gebruiken, zoals Google, YouTube en Facebook. Ze verkopen zelf advertentieruimte maar grossieren vooral in gebruikersdata en -profielen, waarmee advertenties nog effectiever kunnen worden ingezet. Niet alleen voor eigen gebruik, maar ook voor de verkoop aan andere adverteerders.

We zullen verderop zien dat je studenten niet kunt verplichten om een bepaalde app te gebruiken, zeker niet als er persoonsgegevens in het spel zijn. Zorg daarom altijd voor een volwaardig alternatief.

De app is een onmisbaar onderdeel van de les

Als de app een cruciaal onderdeel van de les of het leerproces vormt dan moet je hoge eisen stellen aan de beschikbaarheid en de betrouwbaarheid van deze software. Onderzoek dan of de benodigde functionaliteit mogelijk in de ELO of andere, door de school aangeboden en ondersteunde software zit. Zo niet, overleg dan met de IBP-manager of de app formeel door de school kan worden aangeboden.

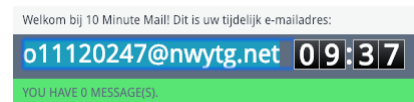
Zijn er persoonsgegevens nodig voor aanmaken account?

Allereerst een definitie: persoonsgegevens zijn de (combinatie van) gegevens die een natuurlijk persoon identificeerbaar maken: een naam, e-mailadres, studentnummer, adres etc.

Soms kun je een app gebruiken zonder dat je er persoonsgegevens voor hoeft op te slaan. Dan is de AVG niet van toepassing.

Soms moet je wel persoonsgegevens opslaan, maar kun je eenvoudig volstaan met een willekeurige naam. Je blijft dan anoniem en ook dan is de AVG niet van toepassing.

Heel vaak moet je je registreren met een e-mailadres. Pas dan op: het e-mailadres is een persoonsgegeven. Tip: laat studenten een mailbox aanmaken voor dergelijke app-accounts en laat ze dat mailadres uitsluitend gebruiken voor de registratie van apps en niets anders. Als niemand dat mailadres aan een persoon kan koppelen blijft deze anoniem en is het dus ook geen persoonsgegeven. Er is ook een app waarmee je voor dit soort doeleinden voor een heel beperkte periode een mailadres kunt aanmaken, zie <https://10minutemail.com>

De leerling is jonger dan 16

Als je toestemming nodig hebt van de student en deze is jonger dan 16 jaar, dan moet de wettelijk vertegenwoordiger die toestemming verlenen. Dergelijke toestemmingsverklaringen worden over het algemeen centraal gecoördineerd en vaak bij de start van het schooljaar aan de ouders aangeboden. Overleg met de IBP-manager of -en op welke manier- die toestemming in jouw geval gerealiseerd kan worden. Dat kan een ingewikkeld traject zijn met allerlei formaliteiten, dat alleen de moeite waard is in uitzonderlijke gevallen. Hier houdt het voor jou in ieder geval even op.

Kan de student vrijelijk toestemming geven en weigeren?

Als de student vrijwillig, zonder enige vorm van dwang of gevoel van verplichting, de app gaat gebruiken dan geeft hij daarmee (door akkoord te gaan met de voorwaarden) toestemming aan de aanbieder van de app voor het verwerken van zijn persoonsgegevens.

Maar let op: in het onderwijs geldt een ongelijke verhouding docent-student en kan er groepsdruk worden ervaren, waardoor er wettelijk gesproken vaak geen sprake is van een werkelijk vrije keuze. Zorg daarom altijd voor een volwaardig alternatief. Als je bijvoorbeeld een vlog wilt laten maken waarbij de student zichzelf opneemt, bied dan ook een privacy-vriendelijker alternatief, bijvoorbeeld in de vorm van een blog. Als de student dan toch kiest om een vlog te maken dan is dat zijn eigen, vrije keuze.

Als je -rekening houdend met bovenstaande overwegingen- de app niet op basis van toestemming kunt gebruiken en je wilt hem toch graag inzetten, neem dan contact op met je IBP-manager of FG. Er zijn andere rechtsgronden mogelijk, maar dat kan een ingewikkeld traject zijn. Hier houdt het voor jou in ieder geval even op.

Faciliteert de app de opslag van persoonsgegevens?

Als de student in de app bijvoorbeeld persoonsgegevens van zichzelf of anderen kan opslaan of gegevens naar zichzelf of anderen kan (laten) e-mailen, dan brengt dat privacyrisico's met zich mee. Geef dan de duidelijke instructie hoe hier mee om te gaan.

Bijvoorbeeld:

Voer in principe nooit persoonsgegevens in, ook geen foto's waarop jij of je medestudenten herkenbaar zijn. Als je daar toch voor kiest dan is het jouw eigen verantwoordelijkheid. Invoeren van persoonsgegevens (waaronder beeldmateriaal) van anderen is altijd strikt verboden.

Formuleer ook geen opdrachten waarbij de student persoonsgegevens van zichzelf of anderen moet invoeren. Maar sla daar ook weer niet in door: een (voor)naam om (het werk van) de student te kunnen identificeren kan in veel gevallen prima.

Worden er waardevolle gegevens in de app opgeslagen?

Hiermee wordt bedoeld: gegevens die een belangrijke rol spelen in het leerproces; gegevens die je echt zou missen als ze opeens niet meer beschikbaar zouden zijn. Als dat het geval is, realiseer je dan dat jouw studenten risico's lopen. Onderzoek die in de volgende stap.

Is de beschikbaarheid van de gegevens gewaarborgd?

Onderzoek in ieder geval de volgende aspecten:

1. Veilige opslag: zijn de gegevens veilig opgeslagen; is het een leverancier met een goede reputatie?
2. Eigendom student: zijn en blijven de gegevens eigendom van de student?
3. Dataportabiliteit: kan de student zijn gegevens eenvoudig exporteren en gebruiken buiten de app?

Over het algemeen is er online veel informatie over de app en de leverancier te vinden, bijvoorbeeld in de vorm van reviews. Maak daar gebruik van bij jouw beoordeling.

Waarschuw bij twijfel je studenten om de app niet (als enige) te gebruiken voor werkstukken, verslagen, enquêtes en ander belangrijk studiemateriaal.